

ÖZEL SAYI 2024

KOZADAKİ MINİKLER

Bilim ve Sanat Dergisi

"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır.
Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."
Mustafa Kemal ATATÜRK...

KOZADAKİ MİNİKLER EKİBİ

Hazal Kanlısu
Enes Talha Sezer
Gökmen Burak Yanardağ
Rümeysa Ceran

Hazal

Rümeysa

Gökmen

Enes

“Biz Kimiz...”,

Hasan Faydasıçok Eğitim Vakfı eğitim alanında faaliyet göstermek için 2016 yılında, ülkemiz ve dünya için yetkin, üretken, girişken ve faydalı gençlerin topluma ve iş hayatına kazanılmasını görev belirleyerek kurulmuştur. Biz, bu önemli görev için gönüllülük esasıyla çalışmalar yapan vakfımızın kocaman ailesinin birer üyesiyiz.

Faydasıçok Vakfı topluma kazandırmak istedikleri biz gençler ile bir aile olmayı ve gençler ile arasında sevgi bağı oluşturmayı hayal etmiş ve başarmıştır. Biz en büyük sürdürülebilirlik hedefinin insanlar arasında kurulması gereken sevgi olduğunu bilen ve bunu kalplerindeki sevgiyi koşulsuz olarak bizlerle paylaşan yönetim kurulumuzun çocuklarıyız...

Bizler kalplerimizde sevgiyi yeşerten, yönetim kurulumuzun en güzel nasihati “İnandığınız yolda durmadan ve çok çalışarak ilerleyin”i hayata geçirmeye çalışanlarız...

Biz yaşadığı dünyayı imar etmek ve geliştirmek isteyen gençleriz...
Biz sevginin gücüne inananlarız...

Kozadaki Minikler Ekibi

3 TEŞEKKÜR

Dergiyi hazırlarken destek ve inançlarını daima hissettiğim
Faydasıçok Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Selcen Faydasıçok

ve

Başkan Yardımcısı Gülay Faydasıçok'a,

Teşekkür ederim.

Dergi fikri ortaya çıktığı ilk günden beri
benimle birlikte çalışan İz Bırakanlar'dan gönüllümüz Enes Talha Sezer'e,
müthiş yaratıcı çizimlerle dergiyi destekleyen gönüllümüz Gökmen Burak Yanardağ'a,
derginin tasarımında keyifle çalışan gönüllümüz Rümeyza Ceran'a,
metin düzenlemelerinde desteği bulunan Gülay Faydasıçok'a

Teşekkür ederim.

Son olarak...

Dergiye olan müthiş katkılarından dolayı;
Proje sorumlusu Yeliz Elmas'a,
Sedefteki İnciler'den gönüllülerimiz Melis Battaloğlu'na,
Kapak ve 100. yıl sayfalarımızda kullandığımız Mustafa Kemal Atatürk çizimleri için
Gürbüz Doğan Ekşioğlu'na

Teşekkür ederim.

Proje Lideri Hazal Kanlısu

İÇİNDEKİLER

Boyama ve Labirent
Etkinliği

17-18

İki Güvercin
Hikayesi

19-20

Ressam
Van Gogh

15-16

Mikrop Deneyi
Etkinliği

21-22

Göbeklitepe Hikayesi ve
Etkinliği

11-14

Güneş Sistemi

23-24

Ebru Sanatı
Etkinliği

9-10

Bilim İnsanı
Aziz Sancar

7-8

Deprem Çantası
Etkinliği

24-25

Kaptan Tırtılın
Kozası

MARDİN'DEN NOBEL'E AZİZ SANGAR

Ben Türk doktor ve bilim insanı Aziz Sangar. Mardin'in Savur ilçesinde doğdum. Çiftçi bir ailenin 8 çocuğundan 7.si ydim.

Okulu bitirdikten sonra doğduğum şehirde doktor olarak çalışsam da kazandığım bir bursla yurt dışına çıktım.

Türkiye'nin en eski tıp okulu olan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini kazandım ve İstanbul'a geldim. Üstelik bu okulu birincilikle tamamladım.

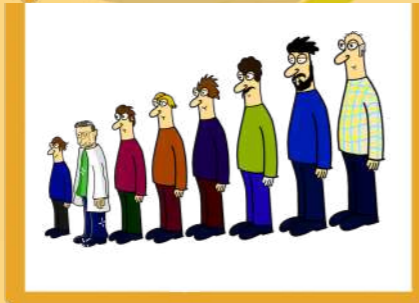
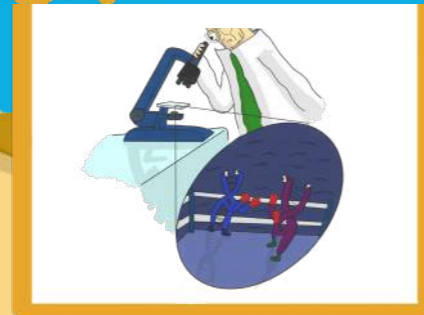
Yurt dışında kocaman bir laboratuvarında, vücudumuzdaki tüm özellikleri belirleyip saklayan ve DNA adı verilen bir yapı üzerinde çalıştım.

DNA'mız bir gün içinde tüm davranışlarımızı kontrol ettiği için yorulur ve hata verebilir. GEN adı verdiğimiz küçük bir yapı ise bu hataları yakalar ve düzeltir. İşte ben tam olarak bu geni keşfettim.

415 bilimsel makale ve 33 kitap yayımladım 9 ayı ödüle layık görüldüm. Çok sevindim ama en çok memleketim adına sevindim.

Ve ben Nobel Ödülünü aldığım gün ne oldu biliyor musunuz? Eve gittiğimde eşim çöpü atmamı istedi. Evet arkadaşlar koskoca ödül de alsanız ailenize karşı sorumluluklarınız vardır.

Ve asla unutulmasın ben tüm bunları Türk bilim insanı olarak başardım.

SUDAN KAĞIDA SANAT

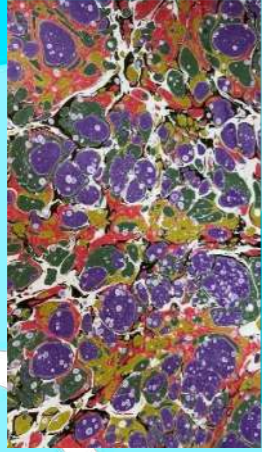
EBRU SANATI

Merhabalar! Ben bu dergi ekibinin şirin bir üyesiyim. Bugün size öncelikle Ebru sanatını tanımlayacağım:

Ebru, içine sığır ödü katılmış, suda erimeyen ve kağıda asla zarar vermeyen, toprak boya, gül dalı çubuklara sarılan at kuyruğu kılı fırçalarla, yoğunlaştırılmış su üzerine serpilmesiyle elde edilen ve kağıda aktarılmasıyla sonuçlanan bir kağıt süsleme sanatıdır.

Eheheh..! Böyle söyleyince biraz zor göründü tabii. Ama meraklanmayın evde ebru yapmanın da eğlenceli bir yolu var. Aşağı kendi yaptığım ebru çalışmalarımı ekledim.

Ben turuncu tulumumu giydim, hazır bir şekilde sizi bekliyorum. Başlayalım mı?

Malzeme listem

- Akrilik Boyası
- Palet
- Resim Fırçası
- Kürdan
- Beyaz Kağıt
- Kağıttan biraz daha büyük kap
- İçinde makarna haşlanmış su

Haydi, bir büyüğümüzden yardım olarak hazırlanalım. İçinde makarna haşladığımız suyu süzelim. Soğumasını bekleyelim. Üzerinde tabaka oluştu galiba, hemen onu sudan uzaklaştıralım. Şimdi suyumuzu kabımıza alalım ve benimle birlikte adım adım ilerleyelim.

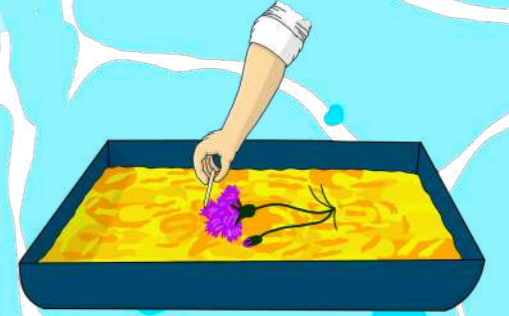

1 Fırçayı en sevdiğim renge batırıyorum. Elimdeki fırçayı kabın üzerine tutup parmağımı altına tuttuktan sonra fırçayı hafif hafif vuruyorum.

2 Şimdi başka bir renk seçip fırçamı o renge batırdıktan sonra suyun üzerine dokunduruyorum.

3 Elime kürdan aldıktan sonra kürdanla son damlattığım boyaya şekil vermeye başlıyorum.

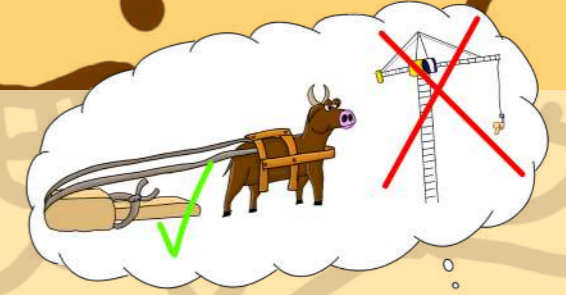

4 İşte şimdi en heyecanlı yerdeyiz! Beyaz kâğıdı suyun üzerine yavaşça yerleştiriyorum. Bir dakika kadar oynatmadan bekliyoruz...

5 Şimdi kâğıdın iki ucundan tutup yavaşça kaldıralım. Ta ta ta taam! İşte Sudan Kâğıda sanat..!

BİR GÖBEKLİTEPE HİKAYESİ

Türkiye'nin Şanlıurfa ilinde bulunan Göbeklitepe'yi daha önce duydunuz mu?

Ben ilk duyduğumda aklıma göbeği olan koca bir tepe geldi. Sahiden de okulumuza gelen Kozadaki Minikler Ekibi fotoğraflarını gösterince isminin buradan geldiğini anladım.

Kocaman göbekli bir tepeye insanlar çok çok eskiden T harfi üzerinde bir sürü şekil bulunan taşlar koymuş.

Bu taşlar birçoğumuzun bildiği piramitlerden çok daha önce yapılmış.

Üstelik burayı ilk keşfeden kişi tarlasını süren bir çiftçi olmuş inanabiliyor musunuz?

Büyülendim, bir an önce yolum Şanlıurfa'ya düşün ve bir an önce Göbeklitepe'yi göreyim istiyorum.

Bunun üzerine çalışma başlatan arkeologlar tam 20 tane T harfi şeklinde üzerinde şekiller bulunan taşlar bulmuş.

Üstelik bu taşlar kocamanmış. Burası insanların yaşadığı en eski uygarlıkmiş.

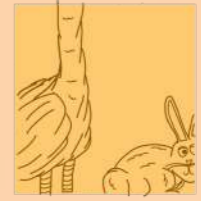
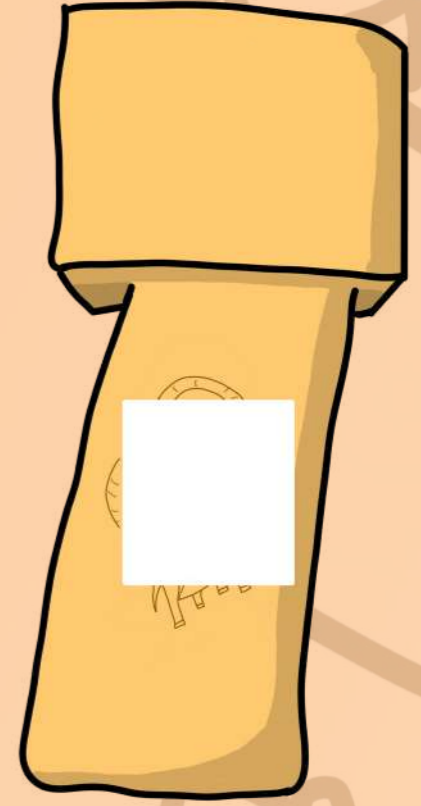
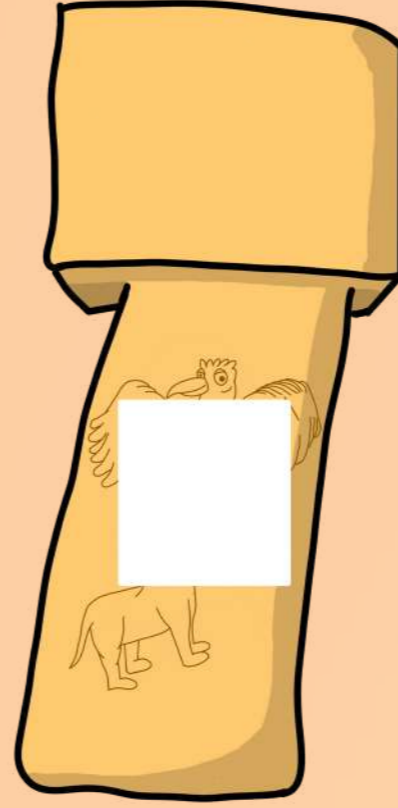
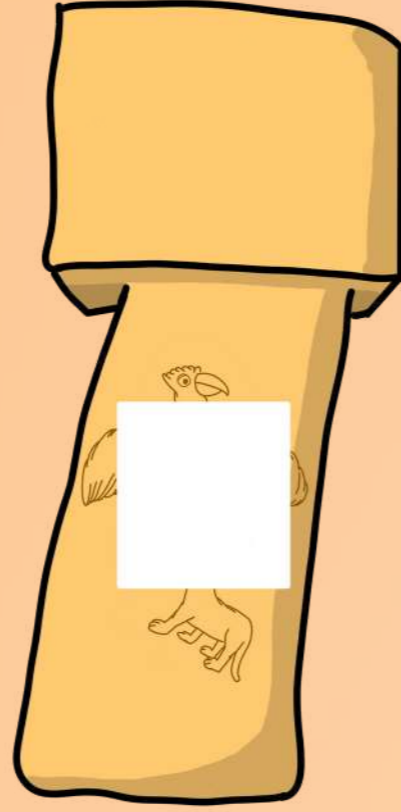
Acaba yaparken hayvanların gücünden mi yararlandılar? Çünkü fark ettiniz mi bilmem ama taşların üzerinde hayvan resimleri var.

Çok çok eski zamanlardan kalmasına rağmen fazla sanatsal durmuyor mu dostlarım?

Ta o zamanlarda bile insanlar çok güzel şeyler çizerek bizlere mesaj göndermek istemiş.

Merhaba, minik dostlarım;
Dergi ekibimizin de anlattığı gibi Göbeklitepe; bundan tam 12 bin yıl önce 20 ton ağırlığında hayvan figürleriyle süslü taşlardan oluşmuş, dünyanın en eski yerleşim yeri ve tapınağıdır. Haliyle bugüne gelirken bazı taşların parçaları kazı sırasında koptu. Arkeolog arkadaşlarım birleştirmekte zorlanıyor. Onlara yardım etmeye ne dersiniz?

VINGENT VAN GOGH

Merhaba minik dostlar. Ben Vincent Van Gogh. Hollanda'da doğdum. Sessiz, saygılı, ciddi ama bir o kadar eğlenceli, resimler çizmeyi seven bir çocuktum. Zaten büyüyünce de resim çizmeyi çok sevdiğimden Batının en ünlü ressamı oldum.

Ünlü bir ressam olmayı küçük kardeşim Theo'ya borçluyum. Uzak olsak da bana mektuplar yolladı, çizimlerim için para yolladı ve çizimlerime güzel yorumlar yaparak daima beni destekledi.

Hatta kardeşim Theo, henüz yeni çizdiğim tabloları satmayı denedi ama pek kimse almak istemedi.

Aklınıza gelebilecek her alanda eser verdim çiçekler, tarlalar, insanlar, manzaralar... Çizilebilecek her şeyi tükettiğim için kendimi bile sayısız kez çizdim. 2100 tane eser bıraktım, bana sorarsanız hepsi birbirinden güzel ama herkes böyle düşünmüyordu.

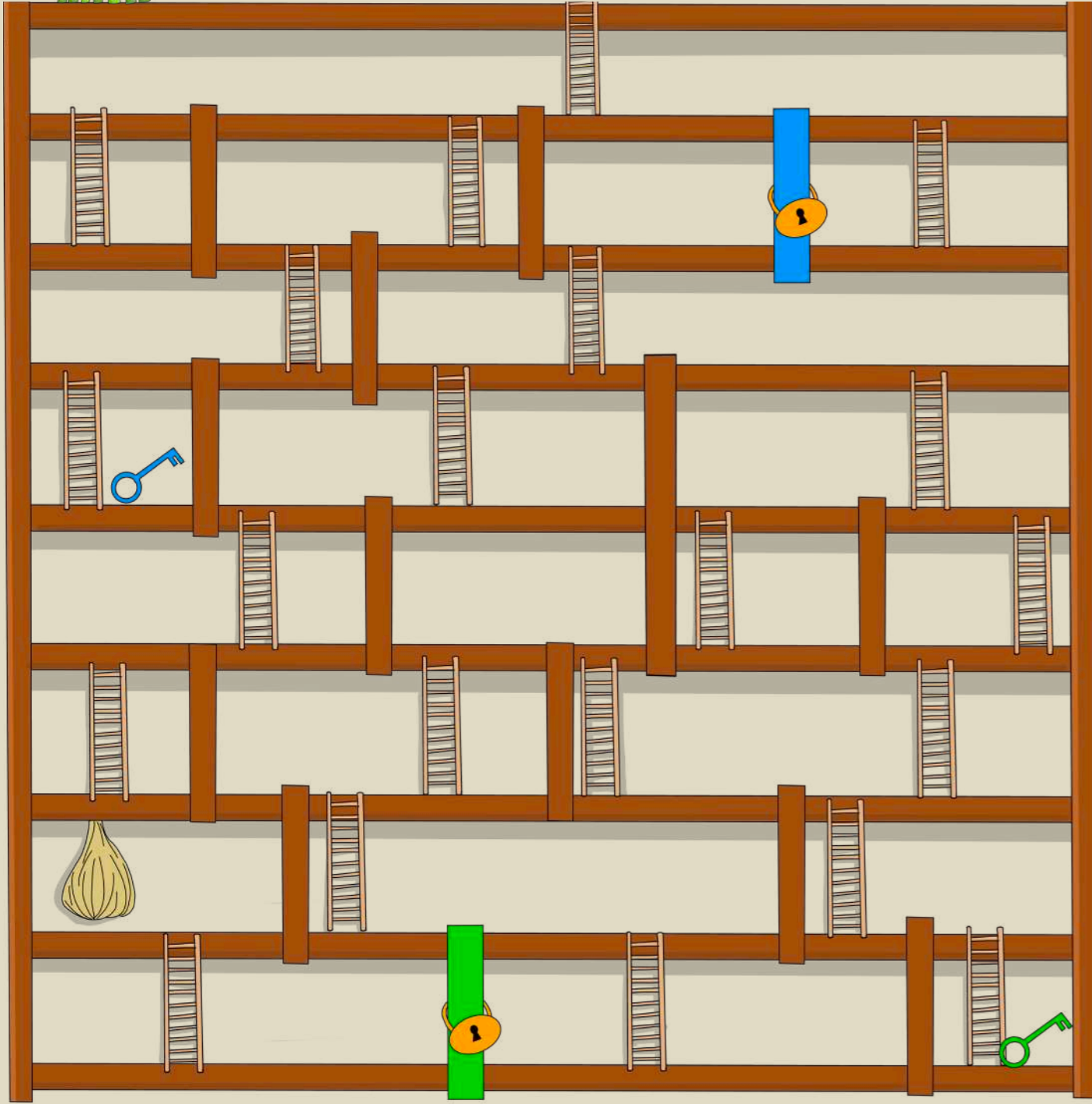
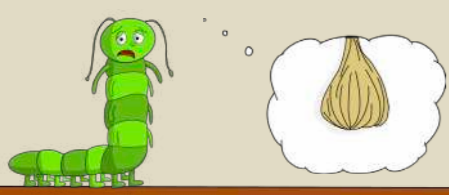

Bir çok insan benim deli olduğumu düşünüyordu çünkü çizdiklerim onlar için anlamsız duruyordu. Unutmayın çılgınlık ve yaratıcılık ayrılmaz iki dosttur. Ben hem deli görünecek kadar çılgın hem de mükemmel resimler çizecek kadar yaratıcıydım.

Size bir sır vereyim mi? şimdilerde herkesin beğendiği, dillere destan 'YILDIZLI GECE' tablomu akıl hastanesinde her gün baktığım sade manzaramı yaratıcılıkla süsleyerek çizdim. İnsanların sizin hakkınızda düşündükleri daima size güç versin. Hoşça kalın minik dostlarım.

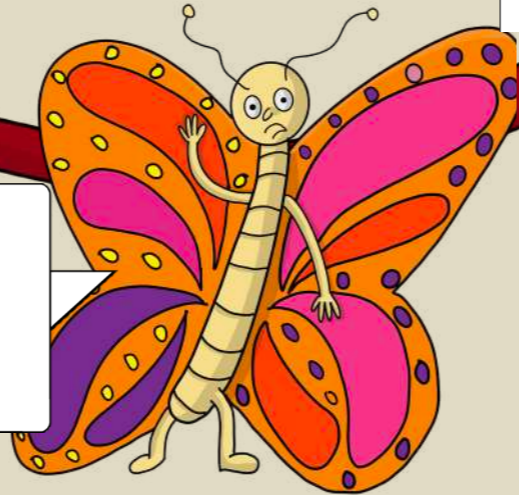

En sevdiğim tablom olan Yıldızlı Gece'yi sergiye yetiştireyim derken boyamayı unutmuşum. Sevgili dostlarım acaba boyamada bana yardım edebilir misiniz?

Merhaba sevgili dostlarım, Tırtıl olarak sürdürdüğüm yaşamımın son evresine geldim ve artık görkemli bir kelebek olmak istiyorum. Ama yapmaya başladığım kozamın yerini bulamıyorum. Acaba labirentteki merdiven ve uygun anahtarları kullanmamda bana yardımcı olabilir misiniz?

İKİ GÜVERCİN HİKAYESİ

Gezgin sonunda ağaçların yemyeşil, çiçeklerin rengârenk, suyun duduru olduğu bir güzelliğe ulaşmış. Çok yorulduğunu anlamış ve bir ağaç dalında uyuyakalmış. Gözünü açtığı anda ona dikilmiş sayısızca göz görmüş.

Bunlar sincabın, kedinin, aslanın, kuşun, yılanın bulunduğu gözlermiş. Gezgin korkmuş ve irkilerek geri çekilmiş. Bunun üzerine ona bakan tüm hayvanlarda irkilmiş.

Gezgin bunu fark edince hemen zeytin dalı kaldırmış. Ona bakanlar bir anda rahatlamış ve içlerinden bir güvercin:
- Merhaba, ben Bilge. Zeytin dalının anlamını biliyor musun?

Gezgin'in gözlerinin içi parlamış:

- Evet.! Bu dalın anlamı barıştır. Karşıdakine kötü amacının olmadığını sevgi dolu olduğunu anlatmanın sembolik bir yoludur.

Çok sevdiğim dostum Oynak öğretti bana.

Bilge tehlikenin geçtiğini anlatırcasına etrafına kafa salladı:

- Dostun da bilge biriymiş. Sevgi Diyarına hoş geldin.

Bizler dostlarımızla bir arada yaşarız.

Dilersen sen de burada yaşayabilirsin ama bu diyarın bir şartı var.

Gezgin şaşkınlıkla sordu:

- Nasıl bir şart?

Bilge cevap verdi:

- Sevgi. Burada yaşayan herkes birbirine sevgi duyar.

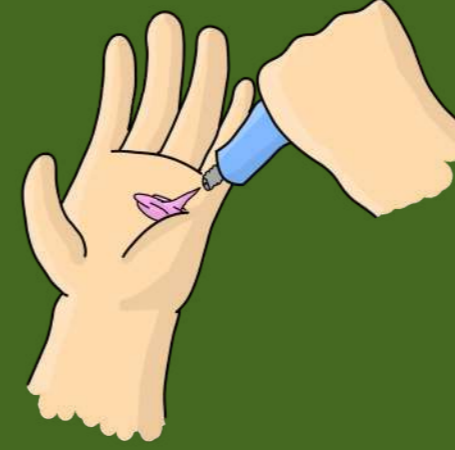
Böylelikle yardıma ihtiyacı olana yardım edilir, yarası olanın yarası sarılır, yolda kalmışa çare bulunur. Sevgi varsa tüm bunları gerçekleştirmek çok kolaydır.

Ama sevgi kaybolursa tüm düzen kaybolur. Bizler sevgi dolu oldukça çevremizdeki bitkiler de buna uyum sağlar ve güzelleşir. Gezgin çok mutlu olmuş çünkü Gezgin de sevgi dolu bir güvercinmiş.

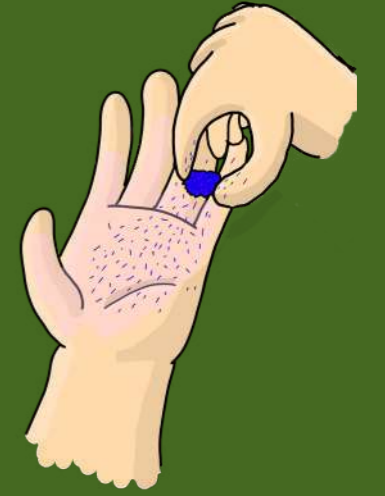
Uzun bir süre burada konaklamış. Ama daha sonra Oynak'ı çok özlediği için memleketine dönüp Oynak'ı da gelmeye ikna etmiş ve burada sevgi içinde yaşamışlar.

ELDEN ELE MİKROP DENEYİ

- Malzemeler:
- Toz Sim
 - El kremi
 - Islak Mendil
 - Su ve Sabun

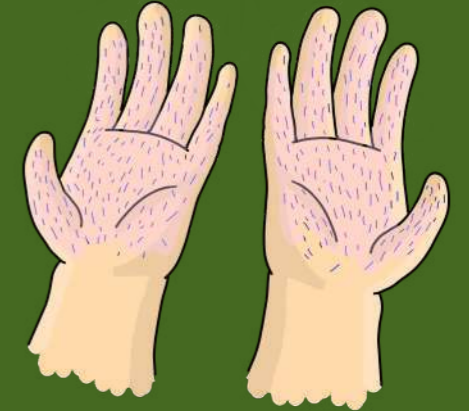
İlk olarak ellerimize krem sürüyoruz.

Sonra toz simi ellerimize döküyoruz.

Ardından yakınımızdaki kişiyle tokalaşıyoruz.

Son olarak hepimiz ellerimize bakıyoruz.

Hepimizin elleri nasıl da vıcık vıcık oldu, değil mi?

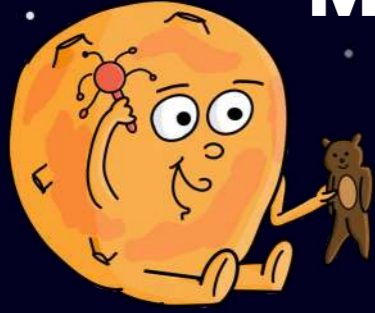
Evet sevgili dostlarım bu deneyimizde krem ve sim etraftan aldığımız mikropları temsil ediyor. Ellerimizi yıkamadan arkadaşlarımızla tokalaşınca tüm mikropları onların da eline bulaştırmış oluyoruz.

Peki, şimdi ne yapmalıyız?
Islak mendille silmeyi deneyelim mi?
Bu şekilde çıkmıyor gibi.

Sevgili dostlarım, kirlerden ve mikroplardan kurtulmanın en iyi yolu ellerimizi en az yarım dakika su ve sabunla yıkamaktır.
Haydi, herkes su ve sabunun başına, mikroplardan kurtulmaya!

GÜNEŞ SİSTEMİ

MERKÜR

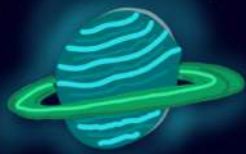
Benim adım Merkür.
Güneş sisteminin en
bebek gezegeniyim.

Güneş'e en yakın gezegen
ben olduğum için
benim için hayat
gerçekten çok sıcak..
En hızlı gezegen de
benim, acaba sıcaktan
mı kaçıma çalışıyorum?

MARS

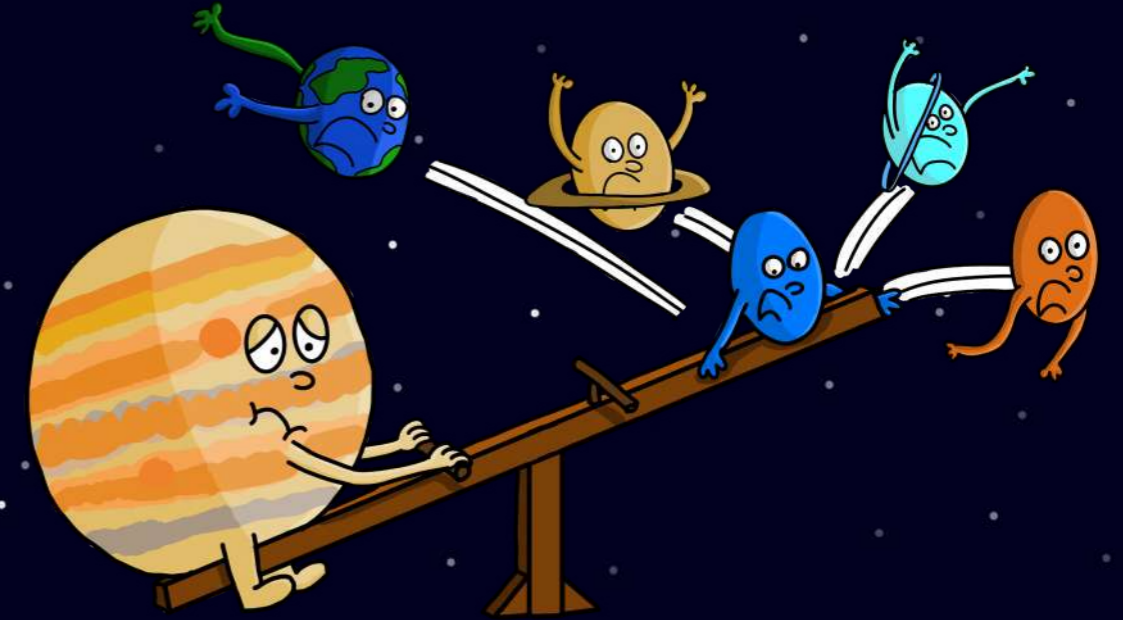
Sevgili dostlarım,
benim adım Mars,
savaş tanrısı Mars'tan
gelir. Rengimden dolayı
büyükleriniz bana Kızıl
Gezegen diyorlar.
Haklılar da kızıl bir
savaşçıyım ben.

Güneş'ten uzakta 4.
Sıradayım. Bu yüzden
hem çölüm var hem
kutup bölgem.
Biraz Dünya'yı
andırıyorum değil mi?

Size bir sır vereyim mi?
Galiba Dünya'dan sonra,
üzerinde su bulunan tek
gezegenim. Başımı ağrıtan
bir derdim var tabii.
Güneş Sisteminin en
büyük dağı olan Olimpos Dağı,
tam tepemde duruyor.

Hehe!
Ben Güneş Sistemindeki
en büyük gezegenim.
Tabi bunun yarısından
fazlası hava canım.
Şaka yapmıyorum,
yüzeyimde çok fazla
gaz var. Bu yüzden bana
GAZ DEVI de diyorlar.

JÜPİTER

O kadar ağır bir gezegenim
ki kütlem tüm gezegenlerin
kütlesinin iki-katından
daha fazla. Sanırım bu
yüzden arkadaşlarımla
tahterevalliye otursam
hepsi uzay boşluğuna
uçur.

CAN KURTARAN ÇANTAM

Merhaba sevgili dostlarım, benim adım Efe. 2023 yılının şubat ayında ülkemizin 11 ili çok büyük bir afet yaşadı. Orada yaşayan sevgili dostlarımıza çok geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

O koca depremden sonra annemin yanına koştum ve şu soruyu sordum:

-Annecim, bizim deprem çantamız var mı?

Ne yazık ki bir çoğunuzun evinde olmadığı gibi bizim de evimizde yoktu. Annem biraz mahcup hissettikten sonra bana şunu sordu:

-O halde neden hazırlamıyoruz?

HAYDİ SEVGİLİ DOSTLARIM SİZİNLE CAN KURTARAN ÇANTAMIZI HAZIRLAYALIM..

BİR CANKURTARAN DEPREM ÇANTASINDA OLMASI GEREKENLER:

- su
- bisküvi
- çadır
- pil
- şarj kutusu
- para
- düdük
- konserve yiyecek
- ilk yardım çantası
- uyku tulumu
- el feneri
- giysi
- çakmak

İlk Yardım Çantası:

Bir afetle karşı karşıya kaldığımızda küçük veya büyük yaralanmalarla karşılaşabiliriz. Bu yüzden aileden en az bir kişinin ilk yardım eğitimi almış olması gerekir. Sanırım annem bu görevi üstlenecek. İlk yardım çantamız için bugün annemle yara bandı, sargı bezi, hafif ağrı kesici, tentürdiyot, makas, çengelli iğne, eldiven ve suni solunum maskesi aldık.

Düdük:

Beni en çok şaşırtan şey düdük oldu. Annem eğer kimsenin bizi göremeyeceği bir yerde sıkışıp kalırsak bağırmak belki çok zor olabilir. Enerjimizi fazlasıyla tüketebilir. Bu yüzden daha az enerji harcayarak daha fazla ses çıkarabileceğimiz bir düdüğümüzün olması gerektiğini söyledi.

Uyku Tulumu ve El feneri

Annem depremin yıkıcı bir olay olduğunu, bazen insanların evlerinin hasara uğrayabileceğini veya evlerini kaybedebileceğini söyledi. Böyle bir durumda dışarıda hava çok soğuk ve karanlık olursa diye uyku tulumu ve el feneri de buldurmamız gerektiğini söyledi. Hemen bir el feneri ve uyku tulumu kapıp çantaya koydum.

Diğer tüm malzemeleri de çantamıza ekledikten sonra, çanta için kolay ulaşılabilir bir alan belirledik. Artık bizim evimizin bir eksigi tamamlandı. Siz sevgili dostlarımın da hemen koşup annesine 'Anne bizim deprem çantamız var mı? Diye sormanızı ve yoksa hemen hazırlamanızı çok isterim.

Konserve ve Su

Annem konserve yiyecek, su ve bisküvi için bana bir uyarıda bulundu. Düzenli aralıklarla kontrol etmem gerekiyormuş çünkü tarihi geçebilir, bozulabilir. Artık bir Can Kurtaran Çanta Denetim Müdürüyüm.

Selam, kozamıza girmeyi başarmış minikler!
Bu dergiyi hazırlama amacımız; siz çocuklara bilim ve sanatı sevdirmek, bilim ve sanat hakkında bilgi sahibi olmak isteyen gençlere destek vermektir. Ne dersiniz, yaptık diyebilir miyiz?
Size şimdi minik bir görev: Dergiyi çok sevdiğiniz insanlarla paylaşın, okuyun... Öğrendiklerinizi hayata geçirmeyi unutmayın, tanıştığınız bilim insanı, sanatçı, gezegenler ve daha niceisini ailenizle de tanıştırın. Sizin hala bir deprem çantanız yok mu? Haydi durmayın, siz de ailenizle deprem çantasını hazırlayın ve yarına hazır başlayın. Bu sayımız sizinle kalsın, bir sonraki sayımızda görüşmek üzere..

Kozadaki Minikler Ekibi...